

Op weg naar een startkwalificatie?

Aanzetten tot veerkracht.

Rick Slagter // ROC van Amsterdam in samenwerking met het lectoraat De Pedagogische Opdracht

E; r.slagter@rocva.nl of rick.slagter@inholland.nl

25 januari 2023

Inhoudsopgave

Quotes

Aanleiding

Op verkenning

Veerkracht als routekaart

Eerste bevindingen

Adviesgroep

Exit Ticket

Quotes

“Eerst relatie, dan prestatie”

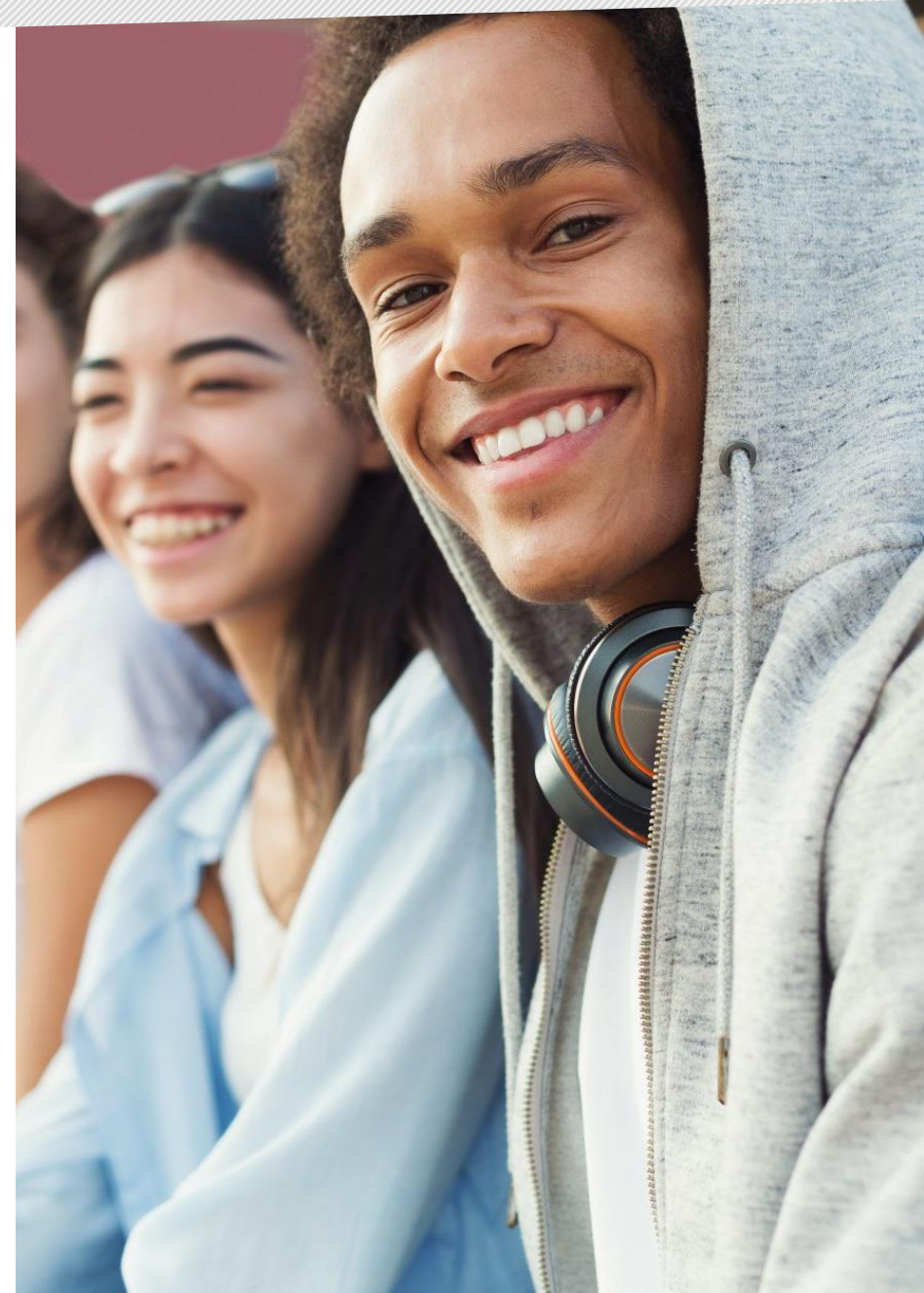
Entree docent uit Amsterdam

“Het bieden van vertrouwen en steun met als doel het behalen van een diploma.”

MBO niveau 2 docent uit Hilversum

“Oog hebben voor de situatie waar een student zich in bevindt en daar rekening mee proberen te houden”.

Entree docent uit Hilversum

Aanleiding

Voortijdig schoolverlaters 2020/2021

- Entree → 21,6% (DUO, 2022)
- MBO niveau 2 → 8,9% (DUO, 2022)

Beleid: jongeren in kwetsbare positie

- Kwetsbare overstap van vo, pro, vso → mbo, van entree → mbo niveau 2
- Kwetsbare overstap van school → arbeidsmarkt (bijv.: motie Kwint/Ozdil)

Masterscriptie Pedagogiek – de bijdrage van de entreeopleiding aan de veerkracht van studenten (juni '22)

- Rol docent/mentor als primaire hulpbron
- Trots, hoop, vertrouwen, leren communiceren.

Op verkenning

Drie vragen aan docenten staan centraal:

1. Schets een beeld van een student die een diploma heeft behaald.
2. Schets een beeld van een student die voortijdig de opleiding verlaat.
3. Wat vraagt het van jou als docent om een student te laten slagen?

Verkenningvragen onderzoeksmatig:

1. Hoe uit veerkracht zich bij studenten op entree en mbo niveau 2?
2. En vervolgens op welke manier kan een docent de veerkracht bevorderen?

Veerkracht als routekaart

- **Overzicht** over de omgeving waarin de student zich begeeft. De student stelt zich vragen als: *“Aan welke eisen en verwachtingen moet ik voldoen? Wat zijn potentiële risico’s in deze omgeving? Welke potentiële hulpbronnen kan ik identificeren en activeren om constructief om te gaan met risico’s en uitdagingen?”*
- **Uitzicht** in termen van een (toekomst)perspectief na school? *“Wat wil ik later gaan doen en betekenen in deze wereld? Leidt dit tot een verbetering van de huidige situatie?”*
- **Inzicht** in de wijze waarop persoonlijke kwaliteiten kunnen worden ingezet om hulpbronnen te identificeren en activeren om, zodra als moeilijk ervaren omstandigheden zich voordoen, deze in te zetten om tot een verbetering van de situatie te komen. *“Wat kan ik inzetten om mijn doel te bereiken?; “Hoe heb ik dit eerder opgelost?”*

Veerkracht als routekaart

EEN BRIL OM DOOR TE KIJKEN:

MAAKT VOOR DE DOCENT (OF MBO-
PROFESSIONAL) INZICHTELIJK IN
HOEVERRE EEN STUDENT TOT
VEERKRACHTIG GEDRAG IN STAAT IS.

Eerste bevindingen (1)

Hoe uit veerkracht zich bij studenten op entree en mbo niveau 2?

Schets een beeld van een student die een diploma behaald.	Schets een beeld van een student die voortijdig de opleiding verlaat.
Behulpzaam, vraagt en accepteert hulp, positieve of constructieve positie in de klas, constructieve relatie met klasgenoten en docenten	Passief, moeite met hulp vragen en accepteren, kan een stoorzender in de klas, positie in de klas moeizaam, stoorzender, weinig constructieve relaties, niet willen werken in de klas
Als moeilijk ervaren omstandigheden, ADHD, TOS, migratie, trauma, autisme, armoede, +12	Vaker sprake van <i>cumulatief-effect</i>
Overzicht, Inzicht & Uitzicht in voldoende mate aanwezig, of de docent kan dit bieden	Moeite met overzicht & inzicht, wel een uitzicht: diploma. Wat wordt er verwacht? Wat kan ik inzetten?
Gedrag verschaft toegang tot het mbo-onderwijs	Gedrag belemmert de toegang tot het mbo-onderwijs
Hoog veerkrachtig gedrag	Laag veerkrachtig gedrag

Eerste bevindingen docentperspectief (2)

Op welke manier kan een docent de veerkracht van een student bevorderen?

Wat vraagt het van een docent om een student te laten slagen?	Voorbeelden van uitspraken of geschreven tekst van docenten
Aandacht	“weten wat er thuis speelt”
Steun	“extra reken- en taalonderwijs”, “student kan het wel”, “het bieden van vertrouwen steun met als doel een diploma halen”
Aanmoediging	“bevestigen dat een student goed op weg is”, “groei-mindset”
Voorspelbaarheid	“structuur”, “duidelijke regels”, “handhaven van regels”, “het zorgdragen voor een veilig klassenklimaat”
Maatwerk	“opdrachten aanbieden op het juiste niveau”, “inzicht in de capaciteiten van een student om opdrachten op het juiste niveau te geven”

Vervolgonderzoek: *pedagogisch maatwerk*

Maatwerk in het pedagogisch-didactisch handelen van de docent op basis van het gepresenteerde veerkrachtmodel

Dit betekent:

Het pedagogisch-didactisch handelen van docenten is gericht op het bevorderen (of vergroten) van overzicht, inzicht en uitzicht van alle studenten.

In het bijzonder voor studenten die het mbo onderwijs voortijdig dreigen te verlaten om hen alsnog uitzicht te bieden op een diploma, door het vergroten van overzicht en inzicht.

Adviesgroep

- **Werkvorm:** je bent lid van de adviesgroep *Aanzetten tot veerkracht*. Bespreek als adviesgroep de vraag:
- ***Wat kunnen of doen mbo docenten (mbo-professionals) al om de veerkracht (overzicht, inzicht en uitzicht) van studenten te bevorderen?***
- Bespreek de antwoorden en eventueel kan de adviesgroep ook suggesties doen voor vervolgonderzoek. Noteer de eerste bevindingen van de adviesgroep op het werkblad voor de onderzoekers en deel de eerste inzichten plenair.

Exit ticket

Rick Slagter

r.slagter@rocva.nl

rick.slagter@inholland.nl

Bedankt voor jullie aandacht!

Geraadpleegde bronnen:

- Baay, P. E. (2015). *How graduates make the school-to-work transition: A person-in-context approach* (Doctoral dissertation, Utrecht University).
- DUO (2022). *MBO Factsheet Schooljaar 2020-2021*. Nieuwe voortijdige schoolverlaters.
- Enthoven, M. E. M. (2007). *The ability to bounce beyond: The contribution of the school environment to the resilience of Dutch urban middle-adolescents from a low socio-economic background* (Doctoral dissertation, University of Pretoria).
- Inspectie van het Onderwijs. (2018). Themaonderzoek Entreeopleiding. Inventariserend onderzoek naar het loopbaanperspectief van de entreestudent. Utrecht: IvhO
- Inspectie van het Onderwijs. (2020). Effectief MBO 2. Samenwerkend resultaat behalen. Utrecht: IvhO
- Slagter, R. & Van Veldhuizen, B. (2022) 'Ik dacht dat ik het niet kon.' De bijdrage van de entreeopleiding aan de veerkracht van studenten. *Profiel*, 31(7), 12-13.